

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

„Wychowawco”, naprzód wychowaj siebie!

Teza bardziej opozycyjna, bardziej negatywna nad tezą mniej opozycyjną, mniej negatywną ma zawsze wyższość, jaką komunizm ma nad socjalizmem, wyższość w płaszczyźnie demagogii i skuteczności tej demagogii. Wynika to z możliwości stosowania do mniej opozycyjnego konkurenta, bardzo wygodnego chwytu polemicznego. „Pan X” zajmuje stanowisko bardziej umiarkowane od mojego, ponieważ się boi, ponieważ mu brak cywilnej odwagi. Ja jestem odważniejszy dla tego posuwam się dalej w opozycyjności.

Rozumowanie takie, to nie inne. Jak zwykle samochwalstwo pozbawione głębszego uzasadnienia. Mimo to jest bardzo wielu ludzi, którzy dają się na nie nabrać, o ile jest stosowane dość umiejętnie i z dużą dozą tupetu.

P. Cat-Mackiewicz w stosunku do „Kurjera Wileńskiego” stale używa „metody polemicznej”, a najbardziej jaskrawym jej przejawem jest wczorajszy jego artykuł, pomawiający o zmierzchu odwagi cywilnej prof. Witolda Staniewicza. Zarzut jest oparty na tej podstawie, że prof. Staniewicz, będąc członkiem wojewódzkiego kolegium wyborczego w Wilnie, dopuścił do wyboru komisji matki w składzie zaproponowanym przez OZN, że w ten sposób jego zdaniem pośrednio dopuścił do obioru p. Kamińskiego senatorem. Ten fakt p. Cat uważa za ostatnie ogniwo łańcucha posunięć, w których p. prof. Staniewicz, jego zdaniem niepotrzebnie usiłował „ratować sytuację” — to znaczy prestige OZN.

Z jednej więc strony jest stosowana przez p. Cat metodą pochlebstwa przypisywana p. prof. Staniewiczowi omnipotencję w dziedzinie możliwości zachowania lub pograżenia powagi OZN w Wilnie, obalenia kandydatury Obozu, do czego nie jest zdolny nawet p. Cat, z drugiej strony zostaje wyrażone niezadowolnienie, że prof. Staniewicz tych możliwości nie wykorzystuje, granie na ambicji, powoływanie się na odwagę cywilną itp.

A więc, jak zwykle u p. Cata, polemika zostaje skierowana z punktu na tory bynajmniej nie sprzyjające wzajemnemu wyjaśnieniu stanowisk. Nie będąc bezpośrednio atakowany oraz wobec tonu, jaki przybiera p. Mackiewicz, zwalnającego od obowiązku odpowiedzi merytorycznej, mógłbym jego atak pominąć milczeniem.

Nie czynię tego tylko dlatego, że istnieją okoliczności łagodzące. Kandydatura p. Cata upadła. Każdy upadek nastroja człowieka refleksyjnie, a jednocześnie pozwala innym łagodniej sądzić wszystkie bezpośrednie reakcje. Może w tej sytuacji rzeczowe argumenty będą miały jakiś skutek.

Odróżniamy dziś w Polsce dwa zasadnicze stanowiska poza stanowiskiem sfer oficjalnych:

1. Tak zwana opozycja nierezygowna, czy antyrezykowa, która wstrzymuje się od głosowania przy wyborach, bo uważa, że rządy w Polsce powinny być oddane partiom, a raczej jakiejś „wypadkowej” wynikającej z walki między partiami.

2. Stanowisko tych, którzy ustosunkowują się zasadniczo pozytywnie do systemu powiedzmy „ponadpartijnego” i prób rozbudowy oparcia masowego w społeczeństwie dla tego systemu mimo ich oczywistych dotychczasowych braków.

Nasze pismo wyraźnie deklaruje się po stronie rzeczowej krytyki w ramach reżymu.

(Dokończenie na str. 2)

Piotr Lemiesz.

„Jesteśmy zainteresowani, by zostały usunięte przeszkody pomyślnego rozwoju stosunków z Polską”

oświadczył min. spraw zagranicznych Litwy Łozoraitis

KOWNO, (Pat). Minister spr. zagr. Łozoraitis udzielił przedstawicielowi litewskiej agencji telegraficznej oświadczenie, w którym podkreślił, że naczelnym i jedynym zadaniem litewskiej polityki zagranicznej jest zabezpieczenie niepodległości oraz wzmocnienie jej we wszelkich kierunkach.

Omawiając stosunki Litwy z innymi państwami, minister Łozoraitis określił raz jeszcze obowiązkową zasadę polityki litewskiej, a mianowicie wyraźne i mocne postanowienie niewtrącać się do sporów między innymi państwami, co się wyraża słowem:

neutralność.

W praktycznej polityce Litwy najwazniejsze znaczenie ma uregulowanie stosunków z bezpośrednimi sąsiedziami. Z największym z nich, z Niemcami, stosunki Litwy są normalne i dobre. Kompleksem interesów z powodu którego stosunki nasze z Niemcami ulegały nieraz napięciu, są sprawy kłajpedzkie.

Rząd litewski jednak, ze względu na zainteresowanie Rzeszy w sprawie stosowania statutu kłajpedzkiego liczył się w przeszłości ze zdaniem rządu niemieckiego w sprawie omawianych zagadnień i będzie się liczył z tym zdaniem również w przyszłości. Jesteśmy zdecydowani — mówił minister — podobnie jak dotychczas, uwzględnić wszelkie umotywowane skargi kraju autonomicznego, osądzać je obiektywnie oraz — o ile to leży w granicach możliwości uzgadniać je z naszymi opiniami.

Według naszej mocnej decyzji, zagadnienie statutu kłajpedzkiego, opierającego się na zobowiązaniach międzynarodowych, nie powinno być przyczyną niezgody między Litwą a Rzeszą. W ostatnich czasach między rządami Litwy i Rzeszy były prowadzone rozmowy w sprawie niektórych zagadnień, związanych z pewnym sposobem stosowania paragrafów statutu. Rozmowy te były prowadzone w sposób spokojny i przyjacielski. Podczas tych rozmów powtórzono nam, że jedynym pragnieniem Rzeszy jest, by statut kraju kłajpedzkiego był ściśle stosowany. Rozmowy te prowadzi się nadal. Jestem zdania, że w ten sposób, stojąc na podłożu prawnym, obiektywne wyjaśnienie zagad-

nień prawnych nie napotka na żadne trudności.

Z NASZYM SASIADEM POŁUDNIOWYM, POLSKĄ,

pragniemy żyć również w dobrych i przyjacielskich stosunkach sąsiedzkich. Doświadczenie niedawnej przeszłości nauce dowiodło, że w ciągu względnie krótkiego czasu zawarliśmy z Polską szereg ważnych umów, regulujących rozmaite ważne dziedziny życia. Zagadnienia komunikacyjne różnorodnego rodzaju zostały uporzędkowane. Oprócz sprawy uregulowania wzajemnych stosunków handlowych, która — należy wierzyć —

będzie załatwiona na drodze porozumienia oraz z korzyścią i ku zadowoleniu obu krajów, TRZEBA NAM BĘDZIE JESZCZE ZAŁATWIĆ Z POLSKĄ SZEREG ZAGADNIENI NIE NAJMNIEJSZEJ WAGI. JESTEŚMY ZDECYDOWANI DO ROZMÓW Z NAJLEPSZĄ WOLĄ, prowadzących do osiągnięcia porozumienia, korzystnego dla obu stron. JESTEŚMY ZAINTERESOWANI W TYM, ABY ZOSTAŁY USUNIĘTE NIKTÓRE PRZESZKODY POMYŚLNEGO ROZWOJU STOSUNKÓW Z POLSKĄ.

Minister Łozoraitis wyraził dalej przekonanie, że Polska ze swej strony usunie z drogi również niektóre przeszkody, które wywierają wpływ na pomyślność atmosfery. Z zadowoleniem przypominam w tym miejscu wyrażoną opinię p. ministra spr. zagr. Polski, ogłoszoną niedawno w prasie, że Polska uważa Litwinów jako naród dobrych sąsiadów, z którym pragnie podtrzymywać dobre stosunki.

Mówiąc o stosunkach z Litwą i Estonią min. Łozoraitis stwierdził, iż rozwijają się one dobrze i składnie. Wszystkie trzy państwa bałtyckie nie dążą do żadnych prac, zadziwiających świat. Pracują jednak poważnie i stale nad spokojnym dziełem zbliżenia.

Stosunki Litwy z innymi państwami są dobre i rozwijają się w sposób zadowalający.

Ponowny wybór Prezydenta Smetony

KOWNO, (Pat). Wczoraj odbyły się wybory prezydenta republiki litewskiej, dokonane przez 120 przedstawicieli wybranych w dniu 4 listopada. Kandydatura obecnego prezydenta Antoniego Smetony była jedyną.

Został on wybrany na dalsze 7 lat 118 głosami przy dwóch powstrzymujących się od głosowania.

Prezydent Smetona złoży przysięgę 12 grudnia.

Pani Marszałkowa Piłsudska

podjęła się kontroli komórek Pomocy Zimowej w woj. wileńsk.

WARSZAWA, (Pat). Pod przewodnictwem pani Marszałkowej Aleksandry Piłsudskiej odbyło się 14 bm. w obecności p. ministra opieki społecznej M. Kościłkowskiego organizacyjne zebranie komisji rewizyjnej Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym.

M. in. postanowiono w roku bieżącym niezależnie od przeprowadzenia kontroli komitetów wojewódzkich Pomocy Zimowej zwrócić szczególną uwagę na kontrolowanie działalności komitetów powiatowych i gminnych.

Powrót P. Prezydenta

WARSZAWA, (Pat). Pan Prezydent Rzeczypospolitej powrócił wczoraj do Warszawy po kilkudniowym pobycie na Śląsku.

Na Zamku

WARSZAWA, (Pat). Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dziś w obecności Pana Marszałka Śmigłego-Rydza p. prezesa Rady Ministrów, gen. Sławoja-Składkowskiego i ministra spraw zagranicznych Józefa Becka, którzy referowali o bieżących pracach rządu.

Przy ustalaniu podziału prac przy prowadzeniu kontroli podjęła się w województwie wileńskim i białostockim przewodnicząca komisji rewizyjnej pani Marszałkowa Aleksandra Piłsudska.

W województwie poleskim i nowogródzkim — kontroli podjął się prezes L. Byrka.

Zbór znaczków poczt. dla P. Prezydenta

WARSZAWA, (Pat). Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął ministra poczty i telegrafów inż. Kalińskiego, który wręczył Panu Prezydentowi pięknie oprawny album, zawierający bogaty zbiór znaczków pocztowych, wydanych przez pocztę polską w ciągu ostatniego 20-lecia.

Król Karol i w. wojewoda Michał udali się do Londynu

BERLIN, (Pat) W przejeździe przez Niemcy do Londynu, przybył wczoraj w godzinach południowych do Wiednia pociąg budapeszteński król Karol rumuński w towarzystwie wielkiego wojewody Michała i rumuńskiego ministra spr. zagranicznych Pefrescu Comnene.

Ostatnia córka króla Emanuela zaślubiła

RZYM, (Pat). Księżniczka Maria, która zostaje narzeczoną księcia Ludwika Bourbon-Parma jest piątym i ostatnim dzieckiem włoskiej pary królewskiej. Urodziła się w Rzymie dnia 26 grudnia 1914 r. Jej narzeczoną ks. Ludwik Bourbon-Parma, brat b. cesarowej Zyty, należy do trzeciej linii Bourbonów. Urodził się w Schwarzhau w Austrii dnia 5 grudnia 1899 roku i zamieszkuje zazwyczaj w Paryżu.

Telegraficzny zakaz wpuszczania Żydów do uniwersytetów niemieckich

BERLIN, (Pat). Niemieckie biuro informacyjne donosi:

Minister Rzeszy Prus wydał zarządzenie, przesłane telegraficznie do rządu wszystkich niemieckich szkół wyższych, na mocy którego udział studentów Żydów w ćwiczeniach i wy-

kładach, jak i wstęp do gmachów szkół wyższych jest zakazany.

Projekt ustawy, opracowywanej przez rząd Rzeszy, przewiduje całkowity zakaz uczęszczania Żydów na wyższe uczelnie niemieckie.

Antyżydowskie wystąpienia w Gdańsku i Sopotach

GDAŃSK, (Pat). Na terenie W. M. Gdańska oraz Sopot doszło ubiegłej nocy do zajść antyżydowskich. W wie-

lu sklepach żydowskich wybito szyby oraz zniszczono wystawione w oknach towary.

Na 12 samochodach wojskowych przewieziono zwłoki 48 ofiar katastrofy marsylskiej na wieczny spoczynek

MARSYLIA, (Pat). Wczoraj rano odbył się w Marsylii pogrzeb ofiar pożaru „Nouvelles Galeries”.

Całe miasto przybrano żałobnymi chorągwiemi. Wszystkie biura, szkoły, sklepy i restauracje były zamknięte, a ruch kołowy w śródmieściu uległ zawieszeniu.

Orszak żałobny wyruszył z gmachu miejskiej biblioteki, przybranego krepą i gałkami cyprysów. Na 12 sa-

mochodach wojskowych złożono 48 trumien, na osobnym zaś samochodzie urnę, zawierającą ziemię i popiół, pobrane z miejsca pożaru i mające symbolizować śmiertelne szczytki ofiar, których nie zdołano odnaleźć.

Obzęd żałobny rozpoczął się o g. 9.30 w obecności ministra spraw wewn. Sarraut, przedstawicieli władz cywilnych, wojskowych i duchowieństwa, rodzin ofiar, licznych delegacji

oraz tłumów mieszkańców miasta. Po odprawieniu mszy św. i odśpiewaniu pieśni żałobnych min. Sarraut wygłosił przemówienie, poświęcone pamięci ofiar pożaru.

MARSYLIA, (Pat). W czasie pogrzebu ofiar pożaru „Nouvelles Galeries” powstała panika, która ogarnęła tłum, podążający za pogrzebem. Około 10 osób doznało mniej lub więcej poważnych obrażeń.

Otwarcie sarkofagów królewskich w krypcie św. Leonarda

KRAKÓW, (Pat). W najbliższym czasie podany zostanie do wiadomości publicznej szczegółowy komunikat sporządzony na podstawie protokółów o ostatnich pracach przeprowadzonych nad renowacją krypty św. Leonarda na Wawelu.

Prace te wymagały m. in. rozmontowania poszczególnych sarkofa-

gów. I tak onegdaj otwarto sarkofag króla Michała Korybuta i królowej Marysienki, a wczoraj w obecności ks. Metropolity Sapiehy, Rektora Szkoły-Bohusza, konserwatora wojewódzkiego inż. Tretera i członków kapituły krakowskiej dokonano komisyjnego otwarcia sarkofagu króla Jana III.

Szczątki Ataturka

spoczą w specjalnie wybudowanym grobowcu

ANKARA, (Pat). Turecka agencja telegraficzna donosi, że trumna ze zwłokami zmarłego prezydenta Kemala Ataturka, po uroczystościach pogrzebowych, złożona zostanie pro wizorycznie w wielkiej sali muzeum etnograficznego w Ankarze. Przy tru-

mie zaciągnięta będzie stała warła honorowa.

Trumna pozostanie w sali muzeum aż do czasu wybudowania godnego nieśmiertelnego wodza narodu grobowca.

Jak Japonia ocenia

możliwości zorganizowania poru przez Chiny

TOKIO (Pat). Agencja Domei donosi, że ponowne zorganizowanie oporu Chińczyków nie wydaje się możliwe z następujących powodów: 1) bardzo ciężkich strat wojsk chińskich w walkach o Hankou 2) straty 40 proc. broni i amunicji, 3) odcięcie wojsk prowincjonalnych, działających na północy od rzeki Yangtse, 4) rosnących tarć pomiędzy marsz. Czang-

Kai-szekiem a dowódcą wojsk prowincji Kwangsi gen. Li-Tsu Jenem, 5) rozproszenia chińskich jednostek wojskowych, które niemal wyklucza możliwość szybkiej koncentracji.

Agencja Domei wskazuje również na niemożliwość uzupełnienia broni i amunicji z powodu odcięcia.

Yangtse zamknięte dla ruchu międzynarod.

TOKIO, (Pat). Komunikat ministerstwa spraw zagranicznych donosi, że rząd japoński w nocy, wręczył trzem ambasadorom w Tokio,

stwierdził, iż „chwila uruchomienia żeglugi handlowej na Yangtse jeszcze nie nadeszła”.

Dalsze represje wojska w Palestynie

JERUZOLIMA, (Pat). Wojsko brytyjskie wysadziło w powietrze 8 domów w Gazie, w drodze represji za zabicie 2 żołnierzy angielskich. W mieście ogłoszono zakaz opuszczania mieszkań.

W czasie przeszukiwania położonej w pobliżu Nazaretu wsi Ain-Quastel

doszło do starcia między wojskiem a mieszkańcami wsi. Znaczna liczba osób odniosła rany. We wsiach Attara i Jammid okrug Samaria ujęto 5 Arabów z bronią w ręku. Jeden Arab został ranny w czasie próby ucieczki. W Haifie podpalono sklep żydowski.

Dzień katastrof

Auto w płomieniach na ulicy w Poznaniu

POZNAŃ (Pat). Po południu zderzyła się na ulicy Dąbrowskiego faksówka z wozem tramwajowym. Nastąpił wybuch benzyny, a samochód ogarnęły momentalnie płomienie. Przechodnie i służba tramwajowa pośpieszyli pasażerom, którzy daremnie usiłowali wydostać się z ognia, z po-

mocą, wydobywając z trudem ciężko poparzonych, Jakuba Freysa, jego siostrę Salomeę i Mariana Matuszewskiego. Pogo towie ratunkowe odwoziło poparzonych do szpitala.

Stan ofiar jest ciężki.

Trzej uczniowie zginęli podczas ćwiczeń gimnastycznych

RYM, (Pat). Grupa uczniów, ćwiczących na wysokiej drabinie na podwórzu gimnazjalnym, uległa wypad-

kowi. Drabina, niedostatecznie umocowana, runęła. Trzech uczniów poniosło śmierć.

Straszna katastrofa podczas wyścigów samochodowych

BUENOS AIRES, (Pat). Wczoraj w czasie wyścigów samochodowych w Tresarroyos wydarzyła się straszna katastrofa, która pociągnęła za sobą śmierć dwóch zawodników. Na zakręcie w pewnej chwili zderzyły się cztery maszyny, biorące udział w wyścigach. Benzyna z rozbitych maszyn zapaliła się. Powstał straszliwy pożar.

Akcja ratunkowa była niezwykle trudna, gdyż prawie że niemożliwym było wydobyć spod zwalów żelastwa rannych kierowców i mechaników.

Dwóch zawodników uległo całkowitemu zwęgleniu, trzech mechaników i trzy osoby spośród publiczności zostały ciężko ranne.

Zamach samobójczy pociągnął za sobą runięcie całego domu

Offenbach n. Menem (Pat). W poniedziałek rano nastąpiła w jednym z tutejszych domów niezwykle silna eksplozja gazu. Część domu runęła z ogłuszającym hukiem, grzebiąc kilkanaście osób pod swymi gruzami. Dotychczas zdołano wydobyć jedną osobę zabiłą a kilka ciężko rannych. Straż pożarna pracuje usilnie nad

wydobyciem czterech, znajdujących się jeszcze pod gruzami osób. Dwa sąsiednie domy ewakuowano ze względu na bezpieczeństwo ich mieszkańców.

Katastrofę wywołała jedna z lokatorek domu, która otworzyła kurek gazowy w celach samobójczych.

Katastrofalne oberwanie się chmury spowodowało w Persji śmierć 208 ludzi

TEHERAN (Pat). W pobliżu m. Naha-vend nastąpiło katastroficzne oberwanie się chmury. W krótkim przeciągu czasu katastrofa spowodowała śmierć 208 ludzi.

Skutkiem gwałtownej ulewy oczekiwana jest powódź. Dotychczas stwierdzono zniszczenie 150 domów.

Najpopularniejszą lekturą we Francji

był... dziennik urzędowy

PARYŻ (aPi). Numer dziennika urzędowego z nowymi dekretemi gospodarczymi, który miał się ukazać w niedzielę rano, ze względu na nawał materiał ukazal się dopiero w poniedziałek o godz. 3 po południu i został od razu

ROZCHWYTANY W SETKACH TYSIĘCY EGZEMPLARZY.

Tymczasem w całym mieście, w oczekiwaniu podwyżki opłat skarbowych, która dotknie m. in. poważnie wyroby tytoniowe, palacze zrobili

RUN NA SKLEPY TYTONIOWE,

wykupując wszystkie możliwe gatunki. Na większości okien sklepów tytoniowych w dniady od rana wywieszki: „Wszystkie za pasy wyprzedane”.

Zarządzenia finansowe są na ustach wszystkich. Dzienniki zapełnione są nadal szczegółami nowych dekrétów. Pierwsza frańska dekretów, która została opublikowana w poniedziałek po południu wyczerpuje całość zarządzeń gospodarczo-finansowych rządu.

Minister finansów Reynaud po konferencji z premierem Daladier oświadczył, że zapowiedziana

DRUGA TRANSA DEKRETÓW NIE UKAŻE SIĘ.

Deklaracja ta jest o tyle znamienna iż oznacza ona, że min. Reynaud unika wszelkich kompromisów, zamierzając konsekwentnie utrzymać klasyczny charakter swego planu finansowego.

Sprawa realizacji hasła

„GOSPODARKI ORIENTOWANEJ”,

do którego lewica przywiązywała duże nadzieje, została — jak się wydaje — porzucona przez min. Reynaud, który utrzymuje swój plan działania konsekwentnie na platformie liberalnej gospodarki kapitalistycznej.

Jak należało tego oczekiwać

GIELDA I KOŁA FINANSOWE ODPOWIEDZIAŁY NATYCHMIAST POZYTYWNE na nowy plan min. Reynaud. Na giełdzie paryskiej zaznaczyło się poważne ożywienie obrotów. Renty i francuskie akcje przemysłowe zwyżkowały. Jednocześnie dzienniki sygnalizują pierwsze oznaki powrotu kapitału, mianowicie bardziej były dziś poszukiwane 6-miesięczne i roczne bonony skarbowe, niż bonony 3-miesięczne, co należy tłumaczyć tym, że koła finansowe

liczą się ze stopniową poprawą kredytu państwowego.

Poza tym w biurach Banku Francji wymieniono około miliarda franków na funty sterlingi. Na giełdzie dewizowej zaznaczyła się jednocześnie zmniejszenie kursu dolarów. Zadowoleniu giełdy nie odpowiada jednak taki sam

NASTRÓJ SZEROKIEJ PUBLICZNOŚCI, która perspektywa podwyżki cen papierosów, biletów komunikacji miejskiej, poczty itd. nastraja wybitnie niechętnie.

BERLIN (Pat). Nowe dekryty francuskie omawia pierwszy spośród dzienników „Der Tag” w artykule, nie szczędząc sceptycznych uwag pod ich adresem. Najbardziej zdaje się oburza Berl. Boersen Ztg. fakt, iż Francja nie zerwała z liberalnym systemem gospodarczym, co wobec zupełnej reglamentacji gospodarki niemieckiej uniemożliwia bliższą współpracę ekonomiczną między obu krajami.

„Wychowawco”, naprzód wychowaj siebie!

(Dokończenie ze str. 1).

Z tego stanowiska wynika pozytywny stosunek do idei Zjednoczenia Narodowego, krytyka w odniesieniu do całego szeregu posunięć i metod działania kierowników Obozu Zjednoczenia Narodowego. Uważamy to stanowisko za słuszne ponieważ trafia nam do przekonania hasło zwarcia szeregow rzucone przez Wodza Narodowego. Wśród opozycji nierezytujemy, zrzeszają brak jakiegokolwiek odrębności, kierownictwa Obozu i miejscowego i centrali. Celem, do którego dążymy więc, jest utrzymanie i rozwój organizacji Obozu Zjednoczenia Narodowego przy równoczesnym jego przekształceniu w kierunku i w myśl zasad, które uważamy za słuszne.

Jaki jest cel działalności p. Mackiewicza? Na to pytanie nie umiem sobie odpowiedzieć. Uważa siebie za zagorzałego przeciwnika OZN, łaje opozycję wstrzymującą się od wyborów. A gdzie jest w tym wszystkim jego własne miejsce? Co dałby Wilnu i Polsce Cat Mackiewicz, gdyby rap-

tem udało mu się cały Obóz obalić?

Chyba nie! A w każdym razie tego, nam nie powiedział. Dlatego proszę się nie dziwić, że nie zgłaszamy się do niego po dyspozycje.

P. Cat nie może tego przeboleć. „Jak to, krytykujecie to i tamto, to samo nieraz co ja krytykuję! Popieraliście kandydaturę gen. Żeligowskiego, ja też nie tylko ją popierałem, ale się nią podpierałem! Dlaczegoż nie chcecie pójść ze mną, dlaczegoż nie chcecie popierać mojej kandydatury?”

Otóż właśnie! Tu jest sedno sprawy, tu przyczyna złego humoru i napaści. Co do tego nie ma żadnych wątpliwości, ani żadnych złudzeń.

Natomiast jest i w miarę powtarzania się ataków rośnie z naszej strony i ze strony obiektywnych obserwatorów nawet tych, co głosowali na Mackiewicza jedno wielkie zdziwienie. Żdziwienie że jego postępek, jego sądy, jego polityka, aż w tak dużej mierze są uzależnione od jego własnej ambicji.

Piotr Lemiesz.

P. S. Artykuł p. Cata zawiera po nadto wiele nieścisłości. Te nieścisłości sprostuje kiedyś sam prof. Stanisławiewicz.

Min. Poniałowski na Zaolziu

WARSZAWA (Pat). Na Śląsku Zaolzańskim bawił w dniu 12 bm. minister rolnictwa i reform rolnych Juliusz Poniałowski, który zwiedził rolne i leśne majątki państwowe.

We Włoszech wydano Żydów z banków

MEDIOLAN, (Pat). Na skutek telegraficznego zarządzenia min. spr. wewn. tutejsze banki użyteczności publicznej usunęły natychmiast wszystkich swoich pracowników Żydów.

Zniesienie barw kościoła ewangelickiego w Niemczech

BERLIN (Pat). W dzienniku ustaw niemieckiego kościoła ewangelickiego ukazało się rozporządzenie, które znosi raz na zawsze dotychczasowe odrębne flagi kościoła ewangelickiego biało-fioletowe. W kościołach ewangelickich w razie dekorowania miast flagami wolno będzie wywieszać tylko chorągwie ze swastyką.

Powrót abisyńskich dygnitarzy

RYM (Pat). Wicekról Abisynii ks. Aosta zezwolił szeregowi abisyńskich dygnitarzy, którzy w czasie wojny wraz z rodzinami opuścili kraj, na powrót do Abisynii.

Czy Bata robi interes?

BIALOGRÓD. (Pat.) W jednej z największych fabryk obuwia w Białogrodzie wybuchł olbrzymi pożar, który zniszczył całkowicie zakłady, powodując straty, sięgające 12 milionów dinarów.

Ku czci „S 45”

WARNA. (Pat.) Wczoraj odbyło się na tutejszym cmentarzu protestanckim uroczyste odsłonięcie pomnika ku uczczeniu pamięci załogi podwodnej łodzi niemieckiej „S 45”, która w r. 1916 załogę w pobliżu Wamy.

Odsłonięcie pomnika dokonał bułgarski minister wojny Daskalow.

5 osób zginęło w katastrofie lotniczej

AMSTERDAM, (Pat). W czasie przymusowego lądowania tuż przed lotniskiem amsterdamskim Schiphol rozbił się samolot „Ljssvogel” holenderskiego towarzystwa komunikacji powietrznej „Klm”. W czasie katastrofy 5 osób poniosło śmierć, a 11 zostało ciężko rannych. Wypadek wydarzył się w pobliżu autostrady, wiodącej do Hagi, i spowodowany był — jak się zdaje — gęstą mgłą przyziemną. Samolot poważnie uszkodzony. Na pokładzie jego znajdowało się w czasie lotu 15 pasażerów.

Zatonął żaglowiec

BUENOS AIRES (Pat). Według otrzymanych tu wiadomości z Bogoty [Kolumbia] żaglowiec „Exstmina” mający na pokładzie 19 osób, zatonął w podróży do Panamy.

Z 19 osób na pokładzie żadna nie została uratowana. Przyczyną katastrofy była huraganowa burza.

Dotychczas zdołano wyłowić zwłoki dwóch ofiar katastrofy.

Reprezentant Polski na pogrzebie Ataturka

WARSZAWA (Pat). Pan Prezydent RP polecił ambasadorowi w Ankarze p. Michałowi Sokolnickiemu, reprezentować go na uroczystościach pogrzebu Zmarłego Prezydenta Turcji Kemala Ataturka w charakterze ambasadora nadzwyczajnego.

O pomoc dla szkółnictwa polskiego na Zaolziu

KRAKÓW (Pat). Główny Komitet dla Spisza, Orawy i Czadeckiego w Krakowie zwraca się z gorącą prośbą do wszystkich pp. dyrektorów i kierowników szkół wszelkich typów na terenie Rzeczypospolitej, jak i komitetów rodzicielskich, aby zechcieli pośpieszyć wymienionemu komitetowi z wydatną pomocą materialną na rzecz pomocy szkolnictwu polskiemu na Spiszu, Orawie i Czadeckim. W tym celu uprasza komitet o rozsprzedaż znaczków, które zostaną rozesłane do wszystkich szkół.

Dodatki dla nauczycieli szkół średnich i powszechn.

Ministerstwo oświaty wydało zarządzenie, regulujące sprawę dodatków dla nauczycieli, wykładających w miejscowościach wiejskich i w szkolnictwie średnim. Skasowana została opłata specjalna, pobierana od kilku lat od nauczycieli a potrącana przy wypłacie dodatku mieszkaniowego.

Władze szkolne uwzględniły memoriały o przyznaniu dodatku specjalnego. Kierownikom szkół powszechnych przysługować będzie dodatek w wysokości 50 zł tych miesięcznie.

Giełda warszawska

z dnia 14 listopada 1938 r.

Belgi belgijskie	90,32
Dolary amerykańskie	531,00
Dolary kanadyjskie	527,00
Floreny holenderskie	289,34
Franki francuskie	14,17
Franki szwajcarskie	120,95
Funtki angielskie	25,29
Guldery gdańskie	100,25
Korony czeskie	10,75
Korony duńskie	113,00
Korony norweskie	126,98
Korony szwedzkie	130,34
Liry włoskie	19,60
Marki fińskie	11,17
Marki niemieckie	—
Marki niemieckie srebrne	93,00
Tel Aviv	—
Akcje:	
Bank Polski	129,00
Papiery procentowe:	
Pożyczka wewnętrzna	64,50
Pożyczka inwestycyjna pierwsza	83,63
Pożyczka inwestycyjna druga s.	92,00
Pożyczka konwersyjna	68,25
Pożyczka konsolidacyjna	66,00

Horoskopy budowlane Wilna

Komitet Rozbudowy ma ubiegać się o 500 tysięcy zł.

Sezon budowlany, mimo szeregu budowanych jeszcze domów, w zasadzie należy uważać za ukończony. Jak już pokrótce pisaliśmy, tegoroczny ruch budowlany na terenie Wilna był wyjątkowo ożywiony, chociaż

kontyngent kredytów budowlanych, przydzielanych rok rocznie przez Bank Gospodarstwa Krajowego poszczególным miastom — dla Wilna nie był pomyślny. Skromna suma 150.000 złotych rzecz prosta, nie mogła zaspokoić potrzeb prywatnej inicjatywy budowlanej. Na kilkakrotne interwencje Komitetu Rozbudowy kredyt ten został zwiększony przez wyasygnowanie dodatkowej sumy, która również nie zaspokoila petentów.

Licząc się z tym, że w roku przyszłym ruch budowlany przyjmie jeszcze szersze rozmiary, Komitet Rozbudowy już obecnie przystąpił do opracowania szczegółowego memoriału do władz centralnych, ilustrującego najbardziej żywotne bolączki budowlane Wilna. Przede wszystkim Komitet wskazuje na to, że w Wilnie daje się w dalszym ciągu odczuwać brak mieszkań małych (2—3 pokojowych) ze wszystkimi wygodami. Na takie mieszkania popyt jest bardzo duży. Z drugiej strony istnieje jeszcze w Wilnie bardzo znaczna ilość mieszkań dużych, które ze względu na swą wysoką cenę nie znajdują amatorów. Mieszkania te należałoby przerobić na mniejsze. Na cel ten potrzebne są większe kredyty, o które Komitet Rozbudowy zamierza ubiegać się.

Drużga kategoria kredytów, które mają u nas wzięcie, to pożyczki na wykończenie rozpoczętych już budowl. Domów takich w Wilnie, zwłaszcza na przedmieściach, jest bardzo dużo.

Komitet Rozbudowy w roku przyszłym zamierza i nad tym działem budownictwa rozłożyć specjalną opiekę.

I wreszcie kategoria trzecia: — to budowa nowych domów, zarówno blokowych murowanych, jak i drewnianych. Trzeba tu stwierdzić, że po latach kryzysu i zastoju prywatna inicjatywa budowlana rozwiać się zaczyna u nas bardzo pomyślnie, mając ku temu idealne warunki w postaci ogromnych obszarów m. Wilna. Najbardziej intensywnie zabudowują się przedmieścia, jak Kolonia Kolejowa, Antokół, Pośpieszka i Zwierzyniec. W nieco mniejszym stopniu ruch budowlany kontynuowany jest na Nowym Świecie.

Nożycami przez prasę

Z POWROTEM

„Gazeta Polska” omawia dekret finansowy rządu w sprawie rejestracji kapitałów i nieruchomości, posiadanych za granicą. „Gazeta” stwierdza, że

Polska jest krajem kapitałowo niezasobnym. Jest to pewnik. Reprezentanci niezależnej myśli gospodarczej twierdzą zresztą — i mają rację — że braki kapitałowe dadzą się w części zastąpić inicjatywą, planem i skoordynowaną mobilizacją pracy. Nie osłabia to jednak słuszności tezy, że odczuwamy brak kapitału i że kapitały posiadane muszą być wykorzystane najbardziej owocnie.

I cóż obserwujemy od lat! Oto niezasobna, uboga kapitałowo Polska finansuje za pośrednictwem swych płochliwych kapitalistów i rentierów zasobną gospodarkę państw obcych. Bo czemuż są owe liczne, bardzo liczne miliony złotych, będące własnością mieszkańców Polski, a wlokowane za granicą — jak nie... pożyczką, udzieloną przez nas Anglii, Szwajcarii, Stanom Zjednoczonymi Zaisie, grocieśka i to — przyznać trzeba — ponura...

Trzeba dodać, że dekret jest b. łagodny, skoro zapewnia dyskrecję. Szczęśliwcy, którzy mieli co wywozić, nie powinni więc zamadto się skarżyć.

WYPADKI W NIEMCZECH

Wezorcajsza prasa polska i żydowska obszernie komentuje wypadki niemieckie. „N. Przegląd” podaje, że aresztowano 35 tysięcy Żydów i że w samym tylko Wiedniu spalono 20 synagog (na 21 istniejących). O tych wypadkach „Chwila” pisze tak:

Nie chcemy płakać nad dzisiejszym losem, nad żydowskim losem. Gdybyśmy nawet chcieli, nie moglibyśmy. I ży mają swoją granicę bólu, poza którą nie umieją płynąć. Patrzymy dziś na to wszystko, co z nami czyni świat cywilizowany, tylko szeroko otwartymi, ale suchymi oczyma. W pierśiach drga żyjące jeszcze, czujące jeszcze serce, ale to już granica życia i uczucia. Chciałoby się chwila wyrwać z własnej pierśi to serce i rzucić je różnym przesładowcom pod nogi: weźcie je sobie strąćcie je swymi butami! pławcie się w tej rozkoszy! niechaj ona dopełni młary waszego tryumfu! Chciałoby się rozredzić szaty na pierśi, obnażyć ją i krzyknąć: uderźcie wreszcie! zakończcie swe dzieło! Zabierzcie sobie to życie, które was tak razi, uwolnijcie nas od męki a siebie od przynęty, która w waszych duszach budzi okrucieństwo!

Płakać to nie sztuka. Gdyby Polska w r. 1918 tylko płakała, nie było by państwa polskiego. Na prześladowania niemieckie Żydzi powinni odpowiedzieć zdwojonym wysiłkiem w Palestynie. Własne państwo to najlepsza rada na różne dolegliwości.

PRZYCZYNY WZMOŻONEGO ANTYSEMITYZMU

„Goniec Warszawski” jest zdania, że Rzym i Berlin rozpoczęły z żydostwem walkę na śmierć i życie.

Faktem godnym podkreślenia jest zjawisko, że antyżydowska ofensywa wzmożła się równocześnie w Niemczech i we Włoszech. Odnosi się wrażenie, że hitleryzm i faszyzm postanowiły złamać swego ideologicznego wroga, klerującego różnymi prądami międzynarodowymi i oddziałyującego na rządy państw demokratycznych w duchu wrogim obu totalnym państwowom.

Berlin i Rzym rozpoczęły wielką rozgrywkę na miarę światową. Zmierzają ona do zniszczenia wpływów żydostwa światowego, obezwładnienia środowisk i polityków „demokratycznych”, sprzymierzonych z Żydami i do ułatwienia zwycięstwa w państwach demokratycznych politykom i prądom,

które idą na ugodę w stosunku do Niemiec i Włoch.

Nie wykluczona jest jednak i walka mniej abstrakcyjna.

Niezawodnie za kulisami tej rozgrywki toczy się walka o finanse. Żydz, grający wielką rolę w ośrodkach dyspozycyjnych finansjery międzynarodowej, przeciwdziałają skierowaniu większych kapitałów do Rzeszy i Italii. A oba te państwa, po podbojach terytorialnych i złamaniu powojennej konstrukcji politycznej Europy, potrzebują dużych pieniędzy, aby wyzyskać swe zdobycze polityczne i terytorialne i utrwalić swe panowanie.

POROZUMIENIE WŁOSKO-FRANCUSKIE

„Kurier Warszawski” zastanawia się nad możliwościami włosko-francuskiego porozumienia.

Dzisiaj ewolucja stosunków w Europie potoczyła się bardzo daleko; wojna hiszpańska dobiega powoli do szczęśliwego i zwycięskiego końca, większość państw europejskich uznała już imperium włoskie, układ Clano—Perth z 16 kwietnia bardzo prędko wejdzie w życie, wreszcie p. Mussolini osiągnął wspaniały sukces osobisty w Monachium. Jednakowoż nie można zaprzeczyć, że w tym samym czasie oś dała Niemcom korzyści o wiele większe i przede wszystkim znacznie konkretniejsze, niż Włochom, że wymienimy tylko Anschluss i sprawę Sudetów. Poza tym między korzyściami, osiągniętymi przez Berlin i Rzym jest jeszcze ta różnica, że zdobycze włoskie nie zagrażają w najmniejszym stopniu interesom niemieckim, natomiast zdobycze niemieckie idą, mimo wszystko, trochę w poprzek interesom włoskim.

Przywidywania są słuszne, ale raczej na krótką metę. Niewątpliwie Włochy współczesne pragną pokoju. Jeszcze bardziej pragnie pokoju Francja. Na przeszkodzie stoją więc raczej echa niedawnej przeszłości, niż teraźniejszość.

Mościce dla armii

TARNÓW. (Pat.) W Mościcach pod Tarnowem odbyło się wczoraj przekazanie Armii 4 ciężkich karabinów maszynowych z pełnym ekwipunkiem i zaprzęgiem, ofiarowanym przez urzędników i robotników Państwowej Fabryki Zw. Azotowych w Mościcach.

Komunistyczna sprawiedliwość

MOSKWA. (Pat.) „Socjalistyczne Ziemledzieje” donosi, że w obwodzie moskiewskich zarządy kolchozów nie wyplacają należności kolchoznikom.

W kolchozie im. Mototowa z należnych kolchoznikom 120 tys. rubli wypłacono zaledwie 8 i pół tys., a resztę pieniędzy w sposób karygodny roztrwoniono.

W obwodzie kujbyszewskim zatrzymane są zarobki szoferom traktorów.

Stacja maszynowo-tractorowa w rejonie bogaczowskim połowę zarobków należnych szoferom obróciła na własne cele.

Diennik domaga się pociągnięcia winnych do odpowiedzialności sądowej.

POLSKO-RUMUŃSKA UMOWA HANDLOWA

Co przywozimy i co wywozimy

Obowiązująca dotychczas umowa handlowa polsko-rumuńska oraz związany z nią układ rozrachunkowy zostały przedłużone z dniem 25.X. 1938 r. na dalszy roczny okres obowiązywania.

W związku z powyższym podajemy spis rumuńskich towarów, które mogą być przywożone do Polski a interesującej ziemie północno-wschodnie: nasiona: konopi, słonecznik i dyni; jabłka i gruszki świeże; sliwki świeże; winogrona; sliwki suszone; morele; brzoskwinie; orzechy; skóry baranie i jagnięce oraz inne futrzane; rogi.

Z Polski do Rumunii mogą być wywożone następujące towary (podajemy towary, które mogą zainteresować ziemie północno-wschodnie): skóry surowe;

techniczne artykuły skórzane; przedziałniana; obuwie gumowe; terpentyna surowa i rafinowana; lekarstwa i preparaty farmaceutyczne; ryby wędzone w konserwach; szale i chustki wełniane; wyroby szklane; radioodbiorniki, wyroby gumowe.

Zapłała z tytułu wymiany towarowej między Polską a Rumunią będzie w dalszym ciągu odbywać się na zasadzie rozrachunku, wykonywanym przez Polski Instytut Rozrachunkowy.

Zarówno przy przywozie jak i przy wywozie jest wymagane przy odprawie celnej świadectw rozrachunkowych, które wydaje centrala Polskiego Instytutu Rozrachunkowego lub delegatury przy izbach przemysłowo-handlowych.

XX rocznica Niepodległości Polski

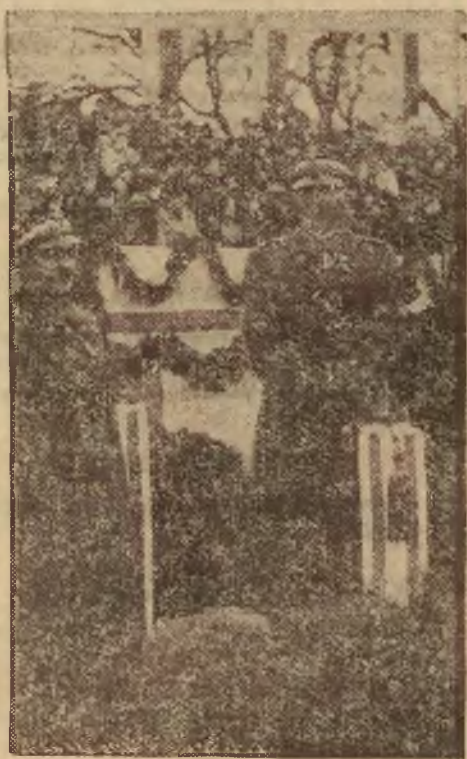
Uroczysta msza św. polowa, odprawiona przez ks. biskupa Adamskiego w Cieszynie Zachodnim, na zburzonych b. fortyfikacjach czeskich. Na nabożeństwie był obecny Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof. dr Ignacy Mościcki z małżonką, pan premier gen. Sławoj-Składkowski, ministrowie: Roman, Poniatowski, gen. Kasprzycy, gen. Bortnowski, woj. Grażyński i Inni.

Pan Prezydent RP prof. dr Ignacy Mościcki wręcza na placu ćwiczeń w Cieszynie Zachodnim dowódcy samodzielnej grupy operacyjnej „Śląsk” gen. Władysławowi Bortnowskiemu insygnia orderu Polonia Restituta.

Defilada oddziałów kawalerii przed Panem Prezydentem RP.

Marszałek Edward Śmigły-Rydz przyjmuje rewiew wojsk w Warszawie. Obok Pana Marszałka — gen. Gluchowski.

Nowość w szkołach wiejskich.

Wędrownie buty

Kierownictwa publ. szkół powsz. na terenie Kuratorium Okr. Szk. Wil. otrzymały ostatnio przez sołtysów pismo z gmin nast. treści:

„Powiatowy Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży w... (nazwa powiatowego miast) pismem z dn. . . . rb. powiadomił, że przyznana została subwencja na zakup obuwia najbiedniejszym dzieciom w sumie . . . w związku z tym na tamt. szkole przypadnie 5 zł. (pięć).

Ponieważ suma ta nie wystarczy na zakup jednej pary obuwia, zachodzi więc konieczność wezwania rodziców jednego z dzieci tamt. szkoły, proponując dopłacić 5 zł., gdyż jedna para obuwia kosztuje 10 zł.

Nazwisko i imię dziecka, oraz imię ojca i rozmiar nogi proszę nadesłać w terminie najkrótszym“.

(—) WÓJT GMINY.

Różnie załatwiały kierownictwa szkół tę sprawę. Przeważnie jednak zwolowano rodziców i radzono z nimi

Oto mały obrazek z takiej „konferencji” rodzicielskiej:

Nauczyciel: Otwieram nadzwyczajne zebranie rodziców naszej szkoły i dziękuję państwu za tak liczne przybycie.

Głos: O, iszcze ido.

Naucz.: Na porządku dziennym mamy tylko jedną sprawę, którą pozwolę sobie państwu przeczytać. (Odczytuje pismo z gminy).

Głos: Na to szkoda było zbierać się.

Naucz.: Dlaczego szkoda, ów komitet przychodzi wam z pomocą, daje 5 zł. na kupno obuwia dla jednego dziecka.

Głos: Znaczy się — jeden but ben dzi kazonny, a jeden osobisty.

Naucz.: I to dobrze.

Głos: Jakie tu dobrze, co ja mam dać 5 zł., to za te pieniądze kupia kaloszówki i bez czyjej łaski obejdzis się.

Naucz.: Proszę jednak pomyśleć

głębiej nad tą sprawą, bo musimy ją dzisiaj rozstrzygnąć.

Głos: Ja myślę, coby tak zrobić: zrobim składka naten drugi but, ale poprosim gmina, kab dała naszej szkole największa para i te buty ben do wędrownie, znaczy się, obuwać się w nie beno dzieci bosc kolejno. Tedy nie bendzie nikomu nikajkiej krzywdy. (Głosy: sprawiedliwie, sprawiedliwie).

Naucz.: Wniosek pana Czubałty poddaję pod głosowanie. Kto więc za tym, proszę podnieść ręce (głos z sali: na ta sprawa i nogi można podnieść). Stwierdzam absolutną większość.

Głos: Na taka głupstwy rence pod nosili, jak do przysięgi.

Naucz.: Tego wymaga formalność.

Głos: Tyło co po zakonu.

Naucz.: Będziemy więc mieli nowość w szkole: — wędrownie buty.

Głos: Tyło kab na łód w nich nie puskają dzieci, a to porwo do Kola-dów.

Naucz.: Uwaga słuszna. Wobec wyczerpania porządku dziennego zebrańie zamykam.

Jan Hopko.

